

Krzysztof Garbacz

Grzybów, gm. Staszów, woj.
tarnobrzeskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 20, 92-93

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GRABICE, gm. Gubin
woj. zielonogórskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza
we Wrocławiu

Badania prowadził doc. dr hab. Grzegorz Domański, Finansował WKZ w Zielonej Górze, Jedenasty sezon badań w XX w. Cmentarzysko kultury laboszyckiej z faz B₂-D. Osada kultury lużyckiej.

Badania objęły obszar 955 m². Wykopy zlokalizowano w północno-wschodniej i południowo-wschodniej części cmentarzyska. W pierwszym z nich odkryto 5 grobów ubogo wyposażonych /164-168/, na podstawie występowania ceramiki tocznej można je łączyć z III fazą trwania kultury laboszyckiej. W części południowej odkryto 8 grobów również ubogo wyposażonych /169-176/. Na podstawie odkrycia zapinki A124 w grobie 171 można sądzić, że podobnie jak inne odkryte w tej części stanowiska pochodzą z najwcześniejszej jego fazy. W północnym wykopie odkryto 8 niewielkich jam związanych z osadą kultury lużyckiej z III-IV okresu epoki brązu.

Badania będą kontynuowane.

GRODZISK, gm. Grąbków
woj. śledzkie
Stanowisko 1

patrz
wczesne średniowiecze

GRÓDEK nad Bugiem, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 1c

patrz
neolit

GRZYBNICA, gm. Manowo
woj. koszalińskie
Stanowisko 1

Muzeum Narodowe
w Szczecinie

Badania prowadzi mgr Ryszard Wołagiewicz, Finansował WKZ w Koszalinie, Trzynasty, ostatni sezon badań. Cmentarzysko kultury wielbarskiej. Rezerwat zabytków archeologicznych "Kępi Kamienne".

Zbadano dwa ostatnie groby szkieletowe oraz zespół trzech stosów ciałopalnych, usytuowanych w pobliżu stosów odkrytych w kręgach I i II. W przeciwieństwie do stosów w kręgach, stosy nowo odkryte miały wybraną ze środka grubą warstwę popieliska i posiadały kształt wianien wypielonych splekany od żaru kamieniami. Zawierały pojedyncze ułamki kości ciałopalnych i były zorientowane na osi E-W. Stosy sąsiadowały z głazem w kręgu I, posiadającym głęboką rynienkę, będącą zapewne pozostałością wielokrotnego nlecania ognia.

Poza zwartym zasięgiem cmentarzyska, na zachód od kręgu II, znaleziono odosobnione, spoczywające na boku, puste naczynie, które było górą rozbite i mogło stanowić pojemnik podjętego depozytu. Naczynie należy do typu VII i pochodzi z wczesnej fazy okresu wędrówek ludów.

W ciągu 13 sezonów badawczych studano przestrzeń około 3 ha. Zrekonstruowano wszystkie konstrukcje kamienne odkryte na stanowisku i w ilości 42 obiektów stanowiących rezerwat zabytków archeologicznych. Są to kręgi, kurhany, nagrobne bruki płaskie i stosy ciałopalne:

- 5 kręgów kamiennych z pionowo ustawionych głazów /kręgi I-V/,
- 2 kurhany typu 1 /kurhan 1/ 1 typu 5 /kurhan 5/,
- 2 płaskie bruki koliste typu 3 /grób 12 i 19/,
- 2 płaskie bruki koliste typu 4 /grób 13 i 50/,
- 10 płaskich bruków kolistych typu 5 /grób 9, 10, 17, 18, 56-58, 72, 80, 93/,
- 1 wieniec kolisty podwójny /grób 59/,
- 2 płaskie bruki trójkątne /nr 1 w kręgu I i nr 2/,
- 12 małych bruków płaskich /grób 6-8, 14-16, 43, 48, 53, 67, 68, 86 - w tym 2 ze stelami - grób 6 i 7/,
- 8 stosów ciałopalnych nakrytych brukami /nr 1-3, krąg I - nr 1-2, krąg II - nr 1/.

Ogółem odkryto 100 brytualnych pochówków z faz E2a-C1a i 1 grób z fazy D oraz puste naczynie z fazy D.

Badania na stanowisku 1 zostały zakończone.

GRZYBÓW, gm. Staszów
woj. tarnobrzeskie
Stanowisko 1

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Tarnobrzegu

Badania prowadził mgr Krzysztof Garbacz, Finansowała KIZChS "Starkopol" w Grzybowie, Drugi sezon badań. Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich.

Przebadano obszar o powierzchni ok. 150 m². Wyeksplorowano 15 grobów ciałopalnych /część zniszczona/, w większości popielnicowych. Popielnice w przeważającej części były czernione. Groby zawierały wyposażenie zarówno męskie, jak i kobiece. W grobach męskich wyeksplorowano m.in. elementy uzbrojenia: 2 miecze, 5 umb, zachowanych w całości lub fragmentarycznie, 2 groty oszczepów, a także nożyce oraz liczne występującą ceramikę. Z grobów kobiecych pochodzą: ceramika, przęśliki, żelazne okucia akryzyczek, klucze, noże, fibule - wykonane z żelaza i brązu oraz brązowa bransoletka. Większość grobów obasypana była resztkami stosu pogrzebowego.

Wyeksplorowano również część warstwy ciałopalenia, z której wydobyto m.in. drobne fragmenty ceramiki, częściowo stopiony paciorek szklany, fragmenty kościanej ozdoby /lub ozdób/ oraz 2 kości do gry.

Dążono również do wyjaśnienia funkcji odkrytych w poprzednim sezonie obiektów: bruku oraz kopca. Okazało się, że odsłonięte konstrukcje kamienne, interpretowane wcześniej jako bruk, tworzą fragmenty dwóch "murów", zbudowanych z dużych płyt piaskowca i obłożonych w górnej warstwie drobniejszymi kamieniami. "Mury" te usytuowane były po obu stronach kopca. Ponieważ w znacznej części są one zniszczone od strony wschodniej, trudno jest obecnie stwierdzić, czy te konstrukcje stanowiły obstawę kopca, czy pełniły inną funkcję, zwłaszcza, że od strony zachodniej nie zostały w całości przebadane.

Zakończono odkrywanie kopca. Usypany był głównie z glazów narzutowych. W czasie prac ziemnych, prowadzonych w poprzednich latach przez Kopalnię Siarku obiekt ten uległ częściowemu zniszczeniu. Podczas badań na jego dnie odkryto kilka fragmentów nieopalonych kości.

Odkryto również kolejne jamy z celowo umieszczonymi w nich kośćmi zwierzęcymi. W czasie dwuletnich badań wyeksplorowano 4 pochówki zwierzęce /w tym 1 zbiorowy/ oraz natrafiono na 2 dalsze, pozostawiając ich eksplorację do następnego sezonu.

Materiały oraz dokumentacja znajdują się w Biurze Badań i Dokumentacji Zabytków w Tarnobrzegu.

Badania będą kontynuowane.

GULIN MŁYNY, gm. Zakrzew
woj. radomskie
Stanowisko 1

patrz
okres lateński

JAKUSZOWICE, gm. Kazimierza Wielka
woj. kieleckie
Stanowisko 2

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadził prof. dr hab. Kazimierz Godowski, Finansował WOAK w Kielcach i Uniwersytet Jagielloński. Piąty sezon badań, Osada neolityczna oraz kultur: trzcinieckiej, lużyckiej, przeworskiej, z wczesnego średniowiecza i czasów późniejszych.

Badania objęły obszar 317 m² wliczając w to jednak teren częściowo już przebadany w latach poprzednich, a obecnie wyeksplorowany do calca, a także część, która nie została przebadana do calca oraz przesłonięte zakłócone przez nowożytny wkopy. Ogółem od 1982 r. badania objęły obszar 687 m², w tym jednak tylko 225 m² terenu całkowicie nienaruszonego przez nowożytny wkopy i przebadanego do calca. W 1986 r. zakończono rozpoczęte w 1985 r. badania ratownicze na terenie zagrożonym przez przebudowę drogi /345 m²/, gdzie warstwy kulturowe były w przeważnej mierze już przemieszane jakkolwiek wystąpiła duża ilość materiałów. Kontynuowano badania w regionie gdzie prowadzono prace w latach 1982-1984, założono też wykop /25 m²/ w nowym miejscu i mały wykop ratowniczy. Ogółem wyróżniono 121 nowych obiektów osadniczych. W różnych punktach stanowiska przeprowadzono wierceń geologiczne.

Znaleziono szereg ceramicznych naczynek kultury pucharów lekkożytych i materiały krzemienne. Bogato reprezentowane były ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej /kilkudziesięciocentymetrowa warstwa kulturowa i liczne jamy zasobowe/. Po raz pierwszy natrafiono na liczniejsze materiały wczesnej fazy kultury lużyckiej. Odkryto grób popielnicowy grupy tarnobrzezkiej wyposażony w żelazną bransoletę i kółeczko brązowe, a także liczne materiały, które mogą pochodzić z dalszych zniszczonych grobów późnolużyckich. Dość liczne były materiały ceramiczne kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego. W jednym z wykopów natrafiono na wyraźną 15-20 cm warstwę kulturową z tego okresu. Znaleziono też 2 brązowe zapinki późnolateńskie - typu O1 formę przejściową do fibul silnie profilowanych. Podobnie jak w latach poprzednich nie uchwycono warstwy kulturowej z okresu wczesnorzymskiego natomiast częściowo przebadano dwie prostokątne półziemianki zawierające ceramikę z tego okresu. W kontekście późnorzymskim znaleziono 3 brązowe fibule charakterystyczne dla późnego stadium fazy B₂ lub fazy B₂/C₁: kolankowata, pochodną od silnie profilowanych i z grzebykiem na głowce. Warstwa kulturowa z okresu późnorzymskiego dochodzi do 1 m niżej i jest bardzo bogato naszypana materiałem zabytkowym. Wśród licznych obiektów z tego okresu przebadano m.in. 4 jamy zasobowe o głębokości ponad 2 m. Obok bardzo licznych materiałów ceramicznych /w tym duży procent ceramiki wykonanej na kole/ znaleziono m.in.: złoty wisłonek koszyczkowaty zdobiony filigranem, bardzo rzadki na naszym terenie brązowy wisłonek toporkowaty, 3 brązowe i 1 żelazną zapinkę z podwiniętą nóżką, 2 groty oszczepów, fragment terra sigillata, liczne paciorki /w tym 1 wykonany techniką millefiori i 1 burezynowy/, wiele ułamków naczyń szklanych oraz 4 dalsze denary rzymskie /Faustyny I, późniejszy Faustyny II, A. Piusa, M. Aureliusza/. Liczne znalezionych w Jakuszowicach monet rzymskich wzrosła więc do 21. Niebýt liczne są ślady osadnictwa